

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 575/2016-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ],
zastúpená JUDr. Evou Mišíkovou, advokátska kancelária, Laurinská 780/2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 To 10/14 zo 6. marca 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 68/2014 z 27. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 8 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 10/14 zo 6. marca 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 68/2014 z 27. januára 2015.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 T 115/2010 z 24. októbra 2013 uznaná vinnou z trestného činu podvodu spolupáchatelstvom podľa ustanovení § 9 ods. 2 a § 250 ods. 1 a 5 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo jej bol uložený podmienený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov so skúšobnou dobou troch rokov. Krajský súd na základe odvolania prokurátora svojím rozsudkom sp. zn. 2 To 10/14 zo 6. marca 2014 (ďalej aj „namietaný rozsudok“) prvostupňový rozsudok okresného súdu vo výroku o treste zrušil a rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) uložil sťažovateľke nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov. Namietaný rozsudok napadla sťažovateľka dovolaním, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tdo 68/2014 z 27. januára 2015 (ďalej aj „namietané uznesenie“), ktorým dovolanie sťažovateľky podľa ustanovenia § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol ako zrejme nedôvodné.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že označenými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu došlo k porušeniu jej základných práv zaručených ústavou a listinou a práva zaručeného dohovorom špecifikovaných v petite sťažnosti.

Ťažiskom, z ktorého vychádza argumentácia sťažnosti sťažovateľky, je jej nespokojnosť s nepodmienečnou formou uloženého trestu odňatia slobody.

Sťažovateľka v prvom rade poukazuje na neprimeranú dĺžku vedeného trestného konania a táto skutočnosť nebola podľa jej názoru pri rozhodovaní krajského súdu o treste náležite zohľadnená. Sťažovateľka na tomto mieste dôvodí: *„Domnievam sa, že som sa v dovolaní celkom oprávnene dožadovala posúdenia svojich námietok proti neprimeranosti trestu vzhľadom k 13 rokom trvajúcemu trestnému konaniu v predmetnej trestnej veci. Podľa môjho názoru interpretácia dovolacích dôvodov Najvyšším súdom Slovenskej republiky, pre ktoré sa nezaoberal otázkou proporcionality aplikovanej sankcie k neprimeranej dĺžke trvania trestného konania (podľa názoru dovolacieho súdu, túto otázku je možné riešiť iba v odvolacom konaní, nie však v dovolacom ako mimoriadnom opravnom konaní), vybočila z rámca ústavnosti, čím došlo k porušeniu môjho práva na spravodlivý proces, práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy garantovaných čl. 8 ods. 2, čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a tiež k porušeniu môjho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“*

Toto svoje stanovisko sa sťažovateľka pokúša v sťažnosti zdôvodniť vlastnou interpretáciou právnej úpravy dôvodov prípustnosti dovolania a uvádza: *„Pokial' je možné podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku namietat' uloženie takého druhu trestu alebo takú výšku trestu, ktoré zákon nepripúšťa, podľa logického výkladu, tým viac (a minori ad maius), možno v jeho rámci namietat' uloženie takého druhu alebo výšku trestu, ktoré je v rozpore s jeho primeranosťou podľa ústavných noriem.“*

Sťažovateľka v závere dôvodí, že osobitné okolnosti, ktoré mali byť zohľadnené pri rozhodovaní o treste, resp. pri určení trestu, ktorý by bol primeraný verejnému záujmu na potrestaní páchatel'a, podľa jej názoru konajúcim súdom zohľadnené neboli. Konkrétne sťažovateľka opätovne poukazuje na neprimeranú dĺžku vedeného trestného konania a tiež

na riadny spôsob života, ktorý viedla od spáchania stíhaného skutku až do vydania odsudzujúceho rozsudku.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiada, aby ústavný súd rozhodol o jej sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jej základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 8 ods. 2 listiny, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označenými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu, rozhodnutie najvyššieho súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov právneho zastúpenia.

Sťažovateľka takisto žiadala, aby ústavný súd v súlade s ustanovením § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) dočasným opatrením odložil vykonateľnosť právoplatného namietaného rozsudku krajského súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 8 ods. 2 listiny, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označenými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovaní veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny namietanými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu

Pokiaľ ide o sťažovateľkou uplatnenú námietku porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, poukazuje ústavný súd na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 154/06, I. ÚS 76/03).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je teda požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05, III. ÚS 355/2012). Ústavný súd preto v rámci svojej

rozhodovacej činnosti (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) prezentuje už ustálený záver, že základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje ochrana len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného základného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo.

Je nepochybné, že trestné konanie vo veci sťažovateľky bolo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu právoplatne skončené, rovnako je to aj v prípade dovolacieho konania, kde dovolací súd rozhodol o dovolaní sťažovateľky už pred doručením sťažnosti sťažovateľky ústavnému súdu.

Sťažovateľka sa teda so svojou sťažnosťou na ústavný súd obrátila v čase, keď už tento prostriedok nápravy nebol objektívne spôsobilý splniť svoj účel.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky v uvedenej časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným rozsudkom krajského súdu

Riadiac sa zásadou materiálnej ochrany ústavnosti, judikatúra ústavného súdu reflektujúca na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozsudok z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54) v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania pre jeho neprípustnosť zároveň garantuje zachovanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu druhostupňového súdu (podobne III. ÚS 114/2010).

V zmysle uvedeného preto ústavný súd pristúpil k preskúmaniu námietok sťažovateľky uplatnených vo vzťahu k označenému rozhodnutiu krajského súdu, ktoré bolo napadnuté dovolaním sťažovateľky a dovolacím súdom posúdené ako neprípustné.

Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať skutkové a právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, s výnimkou ich arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti majúcej za následok porušenie základného práva (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Ústavný súd pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti obsahu namietaného rozsudku krajského súdu s limitmi dotknutých článkov ústavy, listiny a dohovoru.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia prezentoval túto argumentáciu:

„Na podklade podaného odvolania, Krajský súd v Banskej Bystrici v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku o treste v napadnutom rozsudku, proti ktorému podal odvolanie krajský prokurátor i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie krajského prokurátora je čiastočne dôvodné.

Okresný súd na hlavnom pojednávaní vykonal rozsiahle dokazovanie. V tomto smere krajský súd zistil, že obžalovaní sa v podstate k spáchaniu skutkov priznali, čo je v konečnom dôsledku v súlade s vykonanými dôkazmi. Proti napadnutému rozsudku však podal odvolanie krajský prokurátor a to proti výroku o treste uloženému obom obžalovaným v ich neprospech.

Z uvedeného dôvodu odvolací súd preskúmal v napadnutom rozsudku výrok o treste a na rozdiel od prvostupňového súdu dospel k odlišnému záveru pri hodnotení dôkazov, majúci vplyv na druh a výmeru trestu ukladaného obom obžalovaným.

V danom prípade pri ukladaní trestu bola podstatná okrem iného aj dĺžka trestného konania, na ktorú obžalovaní poukazovali vo svojom vyjadrení k odvolaniu prokurátora. Pri jej posudzovaní a posudzovaní jej neprimeranosti, bolo potrebné skúmať vzťah dĺžky konania k zložitosti veci, požiadavkám na vykonávanie dokazovania, na konanie a

procesnú aktivitu účastníkov konania. Súčasne bolo potrebné skúmať aj ďalšie faktory a značný rozsah činnosti obžalovaných, ktorý orgány činné v trestnom konaní posudzovali, povahu tejto činnosti a prípadné zmeny v právnej úprave.

Z pohľadu vyššie uvedeného odvolací súd zistil, že obžalovaní neprispeli svojim konaním k podstatným prietahom v trestnom konaní, pričom trestné stíhanie obvinených vykonávali orgány činné v trestnom konaní priebežne, čo konštatoval aj prokurátor. Vo veci bolo vypočutých 280 poškodených a 100 svedkov a bolo zabezpečených množstvo dôkazov tak, ako to vyplýva zo spisového materiálu. Napriek tomuto konštatovaniu je potrebné súhlasiť so záverom prvostupňového súdu, že dĺžka trestného konania 12 rokov mala vplyv na výšku uloženého trestu obžalovaným.

Preto aj odvolací súd vzhľadom k tejto skutočnosti považuje výmeru trestu odňatia slobody na 2 roky za primeranú. K tomu krajský súd konštatuje, že s predlžujúcou dĺžkou trestného konania sa vytráca základný vzťah medzi trestným činom a ukladaným trestom. Preto doba medzi trestným konaním obžalovaných a vynesením konečného rozhodnutia má bezprostredný vplyv na účel trestu, ktorého sa má dosiahnuť. V tejto súvislosti so zväčšujúcim sa časovým odstupom od spáchania trestného činu oslabuje individuálna a generálna prevencia. Takýto postup je v súlade so súčasnou súdnou praxou.

Krajský súd sa však nemohol stotožniť s podmieneným trestom odňatia slobody, ktorý bol uložený oboch obžalovaným, keďže v tomto prípade okresný súd nerešpektoval proporionalitu ukladaného trestu. Súd opomenul podrobnejšie preskúmať, či podmieneným trestom odňatia slobody nedošlo k zasiahnutiu do práv ich účastníkov trestného konania, napr. poškodených, ktorí od trestného konania oprávnene očakávajú ochranu svojich práv. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na spôsobený následok, t.j. škodu veľkého rozsahu vo výške 27 065 774,-Sk (898 419,10 €), ktorú obžalovaní spôsobili v úhrne 280 poškodeným.

Z vyššie uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil s argumentáciou krajského prokurátora , že poskytnutie dobrodenia obžalovaným v zmysle aplikácie § 58 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., t.j. uloženie podmieneného trestu odňatia slobody nebolo primerané z hľadiska účelu trestu.

Po vyhodnotení všetkých vyššie uvedených skutočností potom krajský súd dospel k záveru, že primeraným trestom pre oboch obžalovaných bude trest odňatia slobody

vo výmere 2 roky. Na rozdiel od pôvodne uloženého trestu prvostupňovým súdom, odvolací súd tento trest obom obžalovaným uložil ako nepodmienečný. Takto uložený trest je potrebné hodnotiť ako zákonný a primeraný na prevýchovu obžalovaných. Podľa zákona by obžalovaní mali trest vykonať v III. nápravno-výchovnej skupine, avšak odvolací súd práve vzhľadom k požiadavkám na prevýchovu obžalovaných dospel k záveru, že ich postačí pre výkon trestu zaradiť do I.NVS v zmysle § 39a ods. 3 Tr.zák.

Vzhľadom na skutočnosť, že obž. ██████████ bol pri páchaní trestnej činnosti aktívnejší, odvolací súd mu preto rovnako ako okresný súd uložil trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho orgánu, člena štatutárneho orgánu, člena dozornej rady, prokuristu obchodnej spoločnosti a družstva v trvaní 4 roky.

K námietke obžalovaných vo vzťahu k hodnoteniu ich osoby krajským prokurátorom je nutné uviesť, že pri hodnotení osôb obžalovaných, krajský prokurátor správne poukázal na ich predchádzajúci konflikt so zákonom, pričom tiež správne zdôraznil, že tieto skutočnosti nie je možné obžalovaným ďalej pričítať v rámci pritažujúcich okolností, resp. pri ukladaní súhrnného trestu.

Vzhľadom na vyššie uvedené, krajský súd po zrušení výroku o treste obžalovaným uložil prísnejší trest odňatia slobody tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti rozsudku.“

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia rozsudku krajského súdu dospel k týmto relevantným čiastkovým záverom:

Krajský súd ako súd odvolací reagoval v opravnom konaní na odvolacie námietky prokurátora o nesplnení podmienok pre aplikáciu moderačného ustanovenia § 40 ods. 1 Trestného zákona a ustanovenia § 58 ods. 1 Trestného zákona o podmiennečnom odsúdení v rámci rozhodovania prvostupňového súdu o treste.

Krajský súd sa stotožnil s jeho námietkami iba čiastočne, keďže konštatoval správnosť výšky uloženého trestu (kde podľa jeho názoru mala byť a aj prvostupňovým súdom zohľadnená bola neprimeraná dĺžka trestného konania) a ako neproporcionálnu posúdil podmiennečnú formu uloženého trestu odňatia slobody. Toto stanovisko odvolací súd odôvodnil svojou úvahou o vyhodnotení dôkazov relevantných pre určenie trestu, kde zdôraznil neprimeranosť podmiennečnej formy uloženého trestu odňatia slobody k následku trestného činu (škoda veľkého rozsahu spôsobená poškodeným). Na základe toho považoval

krajský súd za primeraný pre účely prevýchovy sťažovateľky nepodmienečný trest odňatia slobody.

Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd v napadnutom rozsudku zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil svoj skutkový a tomu zodpovedajúci právny záver, čím ako súd odvolací poskytol dostatočnú ochranu základným právam sťažovateľky.

Napadnutý rozsudok krajského súdu nenesie znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti, nie je v nesúlade s platnou právnou úpravou ani nepopiera zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem a predovšetkým obsahuje dostatočne náležité a zrozumiteľné vysvetlenie svojich skutkových a právnych záverov. Ústavný súd v takýchto prípadoch nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecného súdu.

Samotná skutočnosť, že si krajský súd neosvojil interpretáciu okolností relevantných pre posúdenie trestu a ich právne zhodnotenie z pohľadu sťažovateľky, nemôže ešte viesť k záveru o porušení základných práv sťažovateľky garantovaných čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a jej práva garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Uznesenie krajského súdu tak zodpovedá požiadavkám kladeným konštantnou judikatúrou ústavného súdu na odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, a ústavný súd preto konštatuje kvalitu jeho rozhodnutia ako súladnú s obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vychádzajúc zo svojich záverov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky v časti námietky porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozsudkom krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným uznesením najvyššieho súdu

Z obsahu namietaného uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľka podaný mimoriadny opravný prostriedok oprela o dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia).

Najvyšší súd vo svojom uznesení rozhodol o podanom dovolaní tak, že ho v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol pre nesplnenie dôvodov dovolania podľa ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Záver o nesplnení dôvodov dovolania najvyšší súd oprel o takto prezentovanú argumentáciu:

«Dovolaateľka obsahovo aj výslovne v dovolaní napáda výrok o treste, keď sa domáha „uloženia podmiennečného trestu odňatia slobody namiesto trestu nepodmiennečného“.

V bodoch I. až III. dovolania tvrdí na dosiahnutie tohto účelu porušenie ustanovení Trestného zákona, podľa ktorých súd rozhoduje o druhu a výmere uloženého trestu (§ 31 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005), najmä zohľadnenie miery, ktorou konanie spolupáchatel'a prispelo k spáchaniu trestného činu (menšia miera u dovolateľky ako u jej spolupáchatel'a, a to pri rovnakom treste u oboch), a v tejto súvislosti aj porušenie ustanovenia § 58 ods. 1 Trestného zákona v naposledy označenom znení, v čom vidí dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Namieta aj porušenie práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle § 2 ods. 7 Tr. por., Čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (v tomto prípade bez označenia dovolacieho dôvodu).

Ani v jednom z prípadov uvedených v dovolaní dovolací dôvod nie je splnený.

Neprimeranosť trestu, ktorý bol uložený v rámci zákonnej sadzby, ani nepoužitie ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu (ktoré tu pritom bolo použité) nie je dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ alebo písm. h/ Tr. por., čo vyplýva z aktuálnej judikatúry najvyššieho súdu, tak ako na to poukazuje vo svojom vyjadrení k dovolaniu prokurátor. Uvedené platí aj pre prípad nepoužitia ustanovenia o podmiennečnom odklade výkonu trestu (v tomto prípade § 58 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005),

ktoré nie je obligatórnym riešením pre každý trest odňatia slobody neprevyšujúci výmeru dvoch rokov (súd môže podmienene odložiť výkon takého trestu odňatia slobody, ak vzhľadom na osobu páchatel'a, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje a na okolnosti prípadu má dôvodne za to, že účel trestu sa dosiahne i bez jeho výkonu).

Aplikácia citovaného ustanovenia je práve otázkou primeranosti uloženia trestu odňatia slobody, a to v kontexte nutnosti jeho výkonu.

Zohľadnenie miery, ktorou konanie spolupáchatel'a prispelo k spáchaniu trestného činu pri rozhodovaní o druhu a výmere uloženého trestu je tiež otázkou primeranosti trestu (taký dovolací prieskum by rovnako nebol možný v smere sprísnenia trestu, ak by bolo generálnym prokurátorom alebo ministrom spravodlivosti podané dovolanie v neprospech obvinenej alebo jej spoluobvineného).

Téza uvedená obvinenou v reakcii na vyjadrenie prokurátora k jej dovolaniu, že v skutočnosti nenapáda výrok o treste, resp. v tomto rámci otázku jeho primeranosti, je zjavne účelová. Dovolanie je výslovne i obsahovo zamerané, ako už bolo uvedené, práve na zmenu trestu (jeho zmiernenie).

Preto nie je dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. splnený.

V prípade dĺžky konania dovolateľka ani žiaden dovolací dôvod neoznačila, hoci jej to zákon ukladá (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Právne perfektne ho ani označiť nemohla, nakoľko taký dovolací dôvod Trestný poriadok nepozná. Dovolací súd pritom môže reagovať zrušením napadnutého rozhodnutia len na zákonné dovolacie dôvody (§ 385 ods. 1, § 371 Tr. por.). Inak by došlo k flagrantnému porušeniu ústavnému princípu konania štátneho orgánu len na základe a v medziach Ústavy a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Vo vzťahu k účelu dovolania obvinená v tejto súvislosti argumentuje práve tvrdením, že uložený trest neobstojí tzv. teste proporcionality aplikovanej sankcie. Otázka proporcionality je i výslovne (ako synonymum) otázkou primeranosti (v tomto prípade trestu), ktorú zákonodarca umožňuje riešiť v konaní odvolacom - § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. (teda v konaní o riadnom opravnom prostriedku), nie však už v konaní dovolacom, ako mimoriadnom opravnom konaní, prebiehajúcim až po právoplatnosti dotknutého rozhodnutia. Taký záver jednoznačne vyplýva z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

a contrario, keďže dôvodom dovolania je len uloženie zákonne neprípustného druhu trestu alebo trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Dĺžka konania a jej možný vplyv na výšku trestu nevyvoláva z uvedeného pravidla výnimku, pričom ide o koncepcnú dovolaciu zásadu (ktorá zapadá do širšej koncepcie vzťahu riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov). Nemožno ju interpretovať jej popretím, ako sa o to pokúša dovolateľka.

Nad rámec uvedeného, neprimeraná dĺžka konania môže byť dôvodom na použitie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu, ktorý v tejto veci použitý bol (trest uložený vo výške dvoch rokov pri spodnej hranici trestnej sadzby päť rokov, pričom najvyšší súd dôvody ani oprávnenosť ich použitia nehodnotí), dovolateľka sa však domáha znásobenia takého benefitu aj podmieneným odkladom výkonu trestu.

Použitie zmierňovacieho ustanovenia má teda svoj význam i pri prípadných úvahách o kompenzácii dovolateľkou tvrdeného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (v primeranej lehote) v zmysle Čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku), čím sa však najvyšší súd v zhl'adom na rozsah dovolacieho prieskumu nezaoberá.

Obvinená ďalej v dovolaní uvádza okolnosti, ktoré sa týkajú starostlivosti o jej neplnoletého syna a súčasného uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody jej manželovi. Ide o sociálne otázky, ktoré sa vymykajú z rámca trestného (vrátane dovolacieho) konania a ak bol uložený trest odňatia slobody, na riešenie týchto otázok sú určené orgány s osobitnou pôsobnosťou (a to aj v Českej republike, teda mieste pobytu dovolateľky a jej syna).

Keďže teda ani vo zvyšnom rozsahu odvolacích námietok nebol splnený dovolací dôvod (uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. ani v inom ustanovení), dovolanie bolo odmietnuté ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por., a to na neverejnom zasadnutí nariadenom podľa § 381 Tr. por.

Na uplatnený návrh na odklad výkonu rozhodnutia podľa § 380 ods. 4 veta druhá Tr. por. nebol, v dôsledku vyššie uvedeného, dôvod, osobitné rozhodnutie o tejto otázke sa nevydáva.“

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu dospel k týmto relevantným čiastkovým záverom:

V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd konštatoval, že argumentačné námietky sťažovateľky sú výslovne a aj obsahovo zamerané na zmenu uloženého trestu odňatia slobody, konkrétne na jeho zmiernenie. V nadväznosti na to sťažovateľke jasne vysvetlil, že posúdenie otázky primeranosti trestu nepatrí do sféry prieskumnej právomoci dovolacieho súdu a aplikácia všetkých sťažovateľkou označených ustanovení Trestného zákona, ktoré mali byť podľa jej názoru použité krajským súdom nesprávne, korešponduje práve s posúdením otázky primeranosti trestu. Argumentáciu sťažovateľky tak najvyšší súd považoval za nesubsumovateľnú pod označený dovolací dôvod, resp. ostatné dovolacie dôvody uvedené v ustanoveniach § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Rovnako posúdil najvyšší súd aj námietku sťažovateľky o zbytočných priet'ahoch v jej trestnej veci.

V prijatom uznesení najvyšší súd interpretoval dotknutú právnu úpravu týkajúcu sa mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] a vo vzťahu k nej posúdil relevantnosť obsahu sťažovateľkou uplatneného dovolania. Najvyšší súd vyčerpávajúco odpovedal na ťažiskové argumenty sťažovateľky týkajúce sa jej tvrdení o nesprávnosti použitia hmotnoprávných ustanovení v rámci rozhodovania krajského súdu o treste. Na základe náležitého odôvodnenia vylúčil najvyšší súd danosť sťažovateľkou označeného dovolacieho dôvodu, ale aj ostatných dovolacích dôvodov podľa citovaných ustanovení Trestného poriadku a rozhodol o odmietnutí dovolania pre jeho neprípustnosť.

Konštatovanie o neprípustnosti dovolania sťažovateľky bolo založené na racionálnom, podrobnom, a teda ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na odmietnutie dovolania.

Odôvodnenie namietaného uznesenia najvyššieho súdu tak predstavuje dostatočný základ pre jeho výrok, pretože sa opiera o náležité vysvetlenie právnej úvahy a zároveň vyčerpávajúcu odpoveď poskytnutú sťažovateľke zo strany najvyššieho súdu, na ktorej

tento postavil svoje rozhodnutie. Ústavný súd tak považuje odôvodnenia jeho rozhodnutia za dostatočné, nevybočujúce z limitov čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľky aj v časti namietaného porušenia označených článkov ústavy, listiny a dohovoru predmetným uznesením najvyššieho súdu v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde posúdil ako zjavne neopodstatnenú.

4. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 8 ods. 2 listiny namietanými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu

Vo vzťahu k uplatnenej námietke porušenia označených článkov ústavy a listiny namietanými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu ústavný súd pripomína, že čo sa týka vzťahu ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny upravujúcich základné právo na súdnu ochranu a ustanovení čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 8 ods. 2 listiny týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, ústavný súd už vo svojej judikatúre konštatoval, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, pričom ide špeciálne ustanovenia o osobnej slobode aplikovateľné na konanie a rozhodovanie o väzbe, nie na konanie vo veci samotného trestného obvinenia, pre ktoré je aplikovateľné všeobecné ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy o práve na súdnu ochranu, ako aj čl. 36 ods. 1 listiny (porov. napr. I. ÚS 124/08, II. ÚS 60/08, III. ÚS 135/04, IV. ÚS 397/2010).

Vzhľadom na nedostatok príčinnej súvislosti medzi obsahom namietaných rozhodnutí (týkajúcich sa konania vo veci trestného obvinenia) a obsahom sťažovateľkou uplatnených čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 8 ods. 2 listiny posúdil ústavný súd sťažnosť v uvedenej časti v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2016